

**Київський національний торговельно-економічний
університет**

Вінницький торговельно-економічний інститут

Бібліотека

Колоски доречніші за квіти

**Рекомендаційний список літератури до
роковин Голодоморів в Україні**

Інформаційно-бібліографічний відділ

Вінниця 2021

Щорічно в четверту суботу листопада Україна відзначає національний День пам'яті жертв Голодоморів. Український народ віддає шану безневинним жертвам жахливого геноциду, вчиненого проти нього ворогами в минулому сторіччі. Люди відвідують поминальне богослужіння і покладають символічні горщики з зерном та свічками до пам'ятників.

В цей день о 16.00 оголошується загальнонаціональна хвилина мовчання, після чого по всій Україні відбувається акція «Запали свічку», в рамках якої запалюють та встановлюють свічки вдома, виставивши їх на підвіконня. Організуються інформаційні заходи та проекти про голодомори.

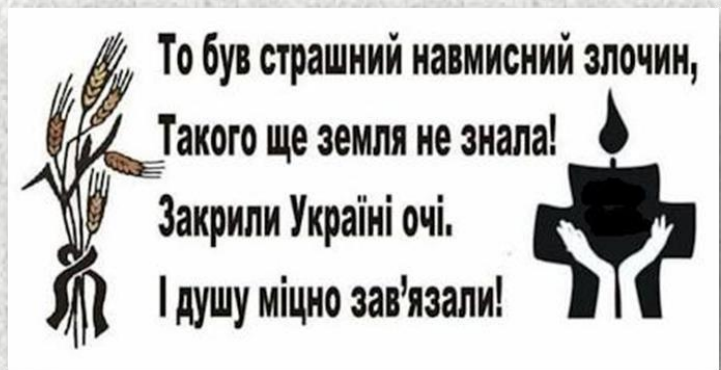
Ми разом згадуємо трагічне заради співдружності, задля того, щоб згуртувати людей і тим посилити наше бажання уникнути повторів такої трагедії на майбутнє. А це стане можливим лише тоді, коли весь український народ об'єднається навколо спільної мети незалежності, розвитку та процвітання. Лише тоді ми станемо непереможними.

Вперше пам'ятну дату було встановлено указом Леоніда Кучми 1998 року. Офіційно він називається Днем пам'яті жертв голодоморів, адже таких їх було три: у 1921–1923, 1932–1933 та 1946–1947 роках.

Голодомор в Україні 1921-1923 - масове знищення корінного українського населення з ознаками етнічної чистки через мор голодом, поголовно у південних областях Української СРР, спричинене конфіскацією у селян і вивезенням хліба з УСРР до Російської СФРР, Західної Європи та Америки радянською владою в Українській СРР, під тиском влади Радянської Росії. ***Цьогоріч виповнюється 100 років з початку тих трагічних подій.***

Голодомор 1932-1933 років - масовий, навмисно зорганізований радянською владою голод, що призвів до багатомільйонних людських втрат у сільській місцевості на території Української СРР (землі сучасної України за винятком семи західних областей, Криму і Південної Бессарабії, які тоді не входили до УСРР) та Кубані, переважну більшість населення якої становили українці. Викликаний свідомими і цілеспрямованими заходами вищого керівництва Радянського Союзу і Української СРР на чолі зі Сталіним, розрахованими на придушення українського національно-визвольного руху і фізичного знищення частини українських селян.

Спланована конфіскація урожаю зернових та усіх інших продуктів харчування у селян представниками радянської влади впродовж Голодомору 1932-1933 безпосередньо призвела до вбивства селян голодом у мільйонних масштабах,

при цьому радянська влада мала значні запаси зерна в резервах та здійснювала його експорт за кордон під час Голодомору. Попри те, що злочинні дії представників сталінської влади, що спричинили смерть людей голодом, кваліфікувалися згідно з нормами тогочасного радянського кримінального законодавства як вбивство, причини цього масового злочину ніколи в СРСР не розслідувалися та ніхто з можновладців, причетних до злочину, не поніс покарання при тому, що навіть найвище керівництво СРСР, включаючи Сталіна, знало про факти загибелі людей від голоду. Впродовж десятиліть масове вбивство людей штучним голодом не лише навмисно замовчувалося радянською владою, але й взагалі заборонялося про нього будь-де згадувати. У порівнянні, Голод на Поволжі 1921-1922 роках та голод під час блокади Ленінграду в роки Другої світової війни висвітлювались в радянських засобах масової інформації та історичній літературі. Бездіяльність радянської прокуратури та інших органів влади стосовно факту злочину масового вбивства людей штучним голодом яскраво демонструє дійсний, а не декларований, - на словах чи на папері, - стан реалізації «радянської законності» у тоталітарній радянській державі.

2010 року судовим розглядом завершилася кримінальна справа за фактом здійснення злочину геноциду. Винними суд визнав сім вищих керівників СРСР та УСРР, і констатував, що за даними науково-демографічної експертизи загальна кількість людських втрат від Голодомору становить 3 мільйони 941 тисяча осіб. Також за даними слідства було визначено, що втрати українців у частині ненароджених становлять 6 мільйонів 122 тисячі осіб.

Третій голодомор 1946–1947 років, який влаштувала народам СРСР російсько-комуністична диктатура, був спричинений не так повоєнним неврожаєм, як спланованою акцією сталінського Політбюро з метою забрати в селян залишки зерна і продати чи подарувати його братнім режимам в соціалістичному таборі. Так 1946 з СРСР вивезено 350 тисяч тонн зерна до Королівства Румунія, у 1947 - 600 тисяч тонн зерна – до Чехословацької республіки, за тих два роки Польська республіка отримала з Радянського Союзу 900 тисяч тонн хліба. А в Молдавській РСР й південних областях Української РСР шаленів голод і лише за перше півріччя 1947 офіційно зареєстровано 130 випадків людоїдства. ***Цьогоріч виповнюється 75 років з початку тих трагічних подій.***

Для українців міжнародне визнання Голодомору є свідченням встановлення історичної справедливості щодо оцінки злочину проти людяності, скоєного стосовно українського народу, та демонстрацією засудження дій тоталітарного режиму, який знищив в Україні мільйони людей та підірвав національний дух українства.

1. **"Європа прореагувала на факти Голодомору 1930-х років байдуже, а то й ворожо"** : розпов. дир. ін-ту політолог. Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника Миколи Кугутяка / бесіду вела І. Дружук // Урядовий кур'єр. – 2017. – 12 груд. – С. 9.
2. **"Репресовані" щоденники. Голодомор 1932-1933 років в Україні** / за заг. ред. Я. Файзуліна. – Київ : Фенікс, 2019. – 352 с. : фото.
3. **1933: "І чого ви ще живі?"** / упоряд. Т. Боряк. – Київ : Кліо, 2016. – 720 с.
4. **33 запитання і відповіді про Голодомор-геноцид** / авт. Н. В. Лапчинська. – Дрогобич : Коло, 2018. – 88 с. : іл.
5. **Holodomor. Ukrainian genocide in the early 1930s.** – 2004. – 24 с. : іл.
6. **Proceedings of the International Scientific-Educational Working Conference "Genocide-Holodomor 1932-1933: The Losses of the Ukrainian Nation"** : October 4, 2016, Kyiv. – Київ : Дрогобич, Коло. – 120 с.
7. **We ware killed because are ukrainians.** – Київ, 2018. – 16 с. : фото.
8. **Барка В. К. Жовтий князь** / В. К. Барка. – Київ, 2016. – 288 с. + Електронна копія. – (Серія "Видатні українські твори. Історія в романах та повістях").
9. **Барка В. К. Жовтий князь** [Електронний ресурс] / В. К. Барка. — Електронні дані. – Київ, 2016. – (Серія "Видатні українські твори. Історія в романах та повістях"). – Систем. вимоги: Acrobat Reader. – Режим доступу: [http://10.0.2.150/docs/Hudognya_literatura/Vasyl Barca Zhovtyi kniaz.pdf](http://10.0.2.150/docs/Hudognya_literatura/Vasyl%20Barca%20Zhovtyi%20knyaz.pdf).
10. **Білоцерківський В. Я. Історія України** : навч. посіб. / В. Я. Білоцерківський. – 3-є вид., виправ. і допов. – Київ : Центр учбової літератури, 2007. – 536 с.
11. **Бойко Н. І був голод...** За матеріалами Музею хліба Національного історико-етнографічного заповідника "Переяслав" / Н. Бойко // Українська культура. – 2008. – № 4. – С. 34-36.
12. **Бойко С. Світ визнав Голодомор 1932-1933 років в Україні етнічною війною проти українського народу** / С. Бойко // Персонал. – 2007. – № 4. – С.21-27.
13. **Брендуляк В. Знущання голодом...** / В. Brendulyak // Вінниччина. – 2020. – 19 серп. – С. 14.
14. **Васьківська О. Голодомор** / О. Васьківська // Вісник Книжкової палати. – 2006. – №10. – С.48-49.
15. **Васьківська О. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні** / О. Васьківська // Вісник Книжкової палати. – 2006. – №11. – С. 40-42.
16. **Вбивство голодом. Звичайний тоталітаризм...** : хроніка видання актів Союзу Радянських Соціалістичних Республік та Української Соціалістичної Радянської Республіки, за якими здійснювався геноцид українського народу (травень 1932 року - травень 1933 року). – Київ : Меморіал пам'яті жертв голодоморів в Україні, 2013. – 28 с.

17. **Вертіль О.** "Одріжте мені пальця - я його з'їм" / О. Вертіль // Урядовий кур'єр. – 2018. – 24 листоп. – С. 5.
18. **Вікторович С.** Історія Голодомору на Поділлі / С. Вікторович // Вінниччина. – 2019. – 20 листоп. – С. 5.
19. **Віхров М.** Економіка геноциду / М. Віхров // Український тиждень. – 2017. – № 47. – С. 40-41.
20. **Власенко В.** Світ вшановує жертв Голодомору / В. Власенко // Урядовий кур'єр. – 2018. – 16 листоп. – С. 3.
21. **Власенко В.** Україна поплатилася за свободу мільйонами жертв / В. Власенко // Урядовий кур'єр. – 2017. – 24 листоп. – С. 3.
22. **Вовк Л.** Вашингтон пам'ятає про нашу трагедію / Л. Вовк // Урядовий кур'єр. – 2015. – 10 лист. – С.3.
23. **Вовкун В.** Голод : новела / В. Вовкун. – Чернівці : Букрек, 2013. – 16 с. : іл.
24. **Галата С.** Історія смерті, життя і пам'яті / С. Галата // Освіта України. – 2018. – 26 листоп. – С. 8-9.
25. **Галата С.** Спогади з печаткою / С. Галата // Освіта України. – 2017. – 19 черв. – С. 12.
26. **Геноцид в Україні 1932-1933 рр.** за матеріалами кримінальної справи № 475 / [упоряд.: М. Герасименко, В. Удовиченко]. – Київ : Друкарня "Бізнесполіграф", 2014. – 558 с. : іл.
27. **Герасименко С. С.** Статистична характеристика споживання продуктів харчування населенням України / С. С. Герасименко, В. С. Герасименко // Статистика України. – 2013. – № 2. – С. 28-33.
28. **Голодомор 1932-1933 років - геноцид українського народу** / авт. виставки: Д. Гетьман, І. Юхновський. – Київ : Видавництво імені Олени Теліги, 2008. – 49 с. : іл.
29. **Голодомор 1932-1933 років в Україні як злочин геноциду згідно з міжнародним правом** / за наук. ред. В. Василенка, М. Антонович. – 3-тє вид., допов. – Київ : Києво-Могилянська академія, 2014. – 365 с. : іл.
30. **Голодомор не зламав.** – Меморіал жертв Голодомору. – 33 с. : фото.
31. **Голодомор: не можна забути і пробачити** // Урядовий кур'єр. – 2019. – 26 листоп. – С. 3.
32. **Гриневич Л.** Хроніка колективізації та голодомору в Україні 1927-1933. Т.1. Початок надзвичайних заходів. Голод 1928-1929 років. Кн. 1 / Людмила Гриневич. – Київ : Критика, 2008. – 552 с. : іл.
33. **Гриневич Л.** Хроніка колективізації та голодомору в Україні 1927-1933. Т.1. Початок надзвичайних заходів. Голод 1928-1929 років. Кн. 2 / Людмила Гриневич. – Київ : Критика, 2012. – 680 с. : іл.

34. **Гриневич Л.** Хроніка колективізації та голодомору в Україні 1927-1933. Т.1. Початок надзвичайних заходів. Голод 1928-1929 років. Кн.3 / Людмила Гриневич. – Київ : Критика, 2012. – 264 с. : іл.
35. **Демографічні втрати України внаслідок Голодомору 1932-1933 років, Голодів 1921-1923, 1946-1947 років** // Економіст. – 2019. – № 11. – С. 14-18.
36. **Доляк Н.** Чорна дошка : роман / Н. Доляк. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2014. – 368 с.
37. **Дорошко М.** Визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні геноцидом: міжнародний аспект / М. Дорошко // Персонал. – 2008. – №1. – С.102-104.
38. **Енциклопедія Голодомору 1932-1933 років в Україні** / авт. В. І. Марочко. – Дрогобич : Коло, 2018. – 576 с.
39. **Євдокимова В.** Голодомор 1932-1933 років з позицій сучасних соціологічних концепцій бідності / В. Євдокимова // Персонал. – 2008. – № 2. – С. 96-101.
40. **Зеленюк В.** "Згадайте нас - бо ми ж колись жили..." / В. Зеленюк // Вінниччина. – 2019. – 4 груд. – С. 9.
41. **Зеленюк В.** "Їли бур'яни, котів, псів, слимаків, ворон, горобців..." / В. Зеленюк // Вінниччина. – 2018. – 28 листоп. – С. 8.
42. **Зінченко О.** Голодомор у Харкові: коло життя, коло смерті, чорні нитки історії / О. Зінченко // Дзеркало тижня. – 2014. – 22 лист. – С.1,15.
43. **Злупко С. М.** Економічна історія України : навч. посіб. / С. М. Злупко. – Київ : Знання, 2006. – 367 с.
44. **Історія України** / під ред. Ю. Зайцева. – Львів : Світ, 1996. – 488 с.
45. **Какакура Я.** Новітня історіографія Голодомору 1932-1933 років як геноциду українського народу: надбання і прорахунки / Я. Какакура // Персонал. – 2008. – №1. – С.105-112.
46. **Каленська А.** Прикордонні загони ОДПУ - НКВС у подіях Голодомору 1932 - 1933 рр. на Поділлі та Південно - Східній Волині / А. Каленська // Історія України. – 2013. – № 22. – С. 4-5.
47. **Каленська А.** Прикордонні загони ОДПУ- НКВС у подіях Голодомору 1932-1933 рр. на Поділлі та Південно-Східній Волині / А. Каленська // Історія України. – 2013. – №11. – С. 4-7.
48. **Клочко Р.** Битва з голодом / Р. Клочко // Дзеркало тижня. – 2015. – 27 черв. – С.15.
49. **Ковалів Ю.** На чорних шляхах національної трагедії / Ю. Ковалів // Персонал. – 2008. – № 2. – С. 88-95.
50. **Козел В.** Застосування методів непрямого управління процесами голодомору в Україні / В. Козел // Персонал. – 2007. – № 2. – С.12-17.

51. **Конарева Л.** Голодомор не злавав України / Л. Конарева // Урядовий кур'єр. – 2016. – 26 листоп. – С. 5.
52. **Конарева Л.** На межі смерті / Л. Конарева // Урядовий кур'єр. – 2016. – 24 черв. – С. 5.
53. **Конарева Л.** Скільки українців загинуло під час Голодомору / Л. Конарева // Урядовий кур'єр. – 2016. – 15 берез. – С. 1, 4.
54. **Копитько І.** Відлуння Голодомору 1932-1933 років: наслідки та уроки / І. Копитько // Вісник Книжкової палати. – 2008. – №10. – С. 38-40.
55. **Копитько І.** Голодомор 1932-1933 років в Україні: про що свідчать архівні документи / І. Копитько // Вісник Книжкової палати. – 2008. – №7. – С. 34-36.
56. **Копитько І.** Свіча нашої пам'яті: Голодний мор 1932-1933 рр. / І. Копитько // Вісник Книжкової палати. – 2007. – №11. – С. 47-48.
57. **Кулик Н.** Дударківський янгол / Н. Кулик // Освіта України. – 2016. – 28 листоп. – С. 15.
58. **Кульчицький С.** Голодомор - 1933: міфи і реальність / С. Кульчицький // Дзеркало тижня. – 2018. – 17 лют. – С. 15.
59. **Кульчицький С.** Голодомор як геноцид: якою мусить бути доказова база? / С. Кульчицький // Український тиждень. – 2016. – № 47. – С. 8-11.
60. **Кульчицький С.** Переддень Голодомору / С. Кульчицький // Український тиждень. – 2018. – № 43. – С. 56-59.
61. **Левчук Н.** Кількість втрат від Голодомору: наука чи ідеологія? / Н. Левчук // Дзеркало тижня. – 2016. – 13 жовт. – С. 15.
62. **Людей винищували тільки за те, що вони - українці** // Вінницька газета. – 2019. – 22 листоп. – С. 3.
63. **Маковій В.** Рафаель Лемкін - львів'янин, який домігся впровадження у міжнародне право концепції геноциду / В. Маковій // Українська культура і життя. – 2009. – 27 листоп. – С.10-11.
64. **Малко Р.** Розбудити пам'ять / Р. Малко // Український тиждень. – 2016. – № 47. – С. 12-13.
65. **Марочко В.** Пристрасті довкола Голодомору: реальні міфи / В. Марочко // Дзеркало тижня. – 2018. – 24 берез. – С. 15.
66. **Маслюк А.** Проблема самосвідомості в лімінальному стані (на матеріалах самозвітів жертв голодомору) / А. Маслюк // Персонал. – 2007. – № 2. – С. 8-11.
67. **Матеріали Міжнародної конференції "Штучні голоди в Україні ХХ століття"** : Київ, 16 травня 2018 року. – Київ-Дрогобич : Коло, 2018. – 368 с.
68. **Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації"** : Київ, 4 жовтня 2016 року. – Київ : Олег Філюк, 2017. – 200 с. : іл.

69. **Махун С.** Голодомор 1932-1933: Як "горіло життя" українських селян / С. Махун // Дзеркало тижня. – 2016. – 26 листоп. – С. 15.
70. **Мацегора К.** "Історія і правда мають об'єднати людей" / К. Мацегора // Урядовий кур'єр. – 2018. – 17 січ. – С. 3.
71. **Мацегора К.** Цей злочин не має строку давності / К. Мацегора // Урядовий кур'єр. – 2016. – 29 листоп. – С. 2.
72. **Медведєва І.** До Дня пам'яті жертв Голодомору / І. Медведєва // Вінниччина. – 2018. – 23 листоп. – С. 3.
73. **Международная комиссия по расследованию голода на Украине 1932-1933 года : итоговый отчет 1990 год.** – Київ, 1992. – 191 с.
74. **Мельник М.** Убиваючи минуле, цілилися в майбутнє / М. Мельник // Вінницька газета. – 2019. – 15 лют. – С. 8.
75. **Міщенко І.** Богові сльози / І. Міщенко // Урядовий кур'єр. – 2018. – 24 листоп. – С. 4.
76. **Міщенко І.** Виросли "копієчки", аби ми вижили... / І. Міщенко // Урядовий кур'єр. – 2019. – 23 листоп. – С. 5.
77. **Музиченко Я.** Світова ціна українського Голоду / Я. Музиченко // Дзеркало тижня. – 2019. – 23 листоп. – С. 1,15.
78. **Наймарк Н. М.** Геноциди Сталіна = Stalin's genocides / Н. М. Наймарк ; пер. з англ. В. Старка. – Київ : Києво-Могилянська академія, 2011. – 135 с.
79. **Нас вбивали, бо ми - Українці...** – Київ, 2018. – 16 с. : фото.
80. **Нас убивали, бо ми українці!** // Урядовий кур'єр. – 2017. – 25 листоп. – С. 3.
81. **Науменко О.** "Прізнаніє Америкі", або Злочин шукає політичного притулку / О. Науменко // Політика і культура - ПК. – 2003. – № 45. – С.30-33.
82. **Нешик С.** Зелений рай. Про села Плоске і Млинівку - з архівних документів, спогадів земляків, з газет і переказів... Вип.1 / С. Нешик, В. Вітковський. – Вінниця : Рогальська І.О., 2013. – 360 с. : фото. – (Село і люди).
83. **Нікітенко К.** Терор голодом на Донеччині на початку 1920-х років: розплата за повстанський рух / К. Нікітенко // Дзеркало тижня. – 2014. – 31 трав. – С.15.
84. **Новітня історія України (1900-2000) : підручник** / А. Г. Слюсаренко, В. І. Гусев, В. М. Литвин та ін. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Вища школа, 2002. – 719 с.
85. **Осипенко О.** Сумні жнива - вічна пересторога / О. Осипенко // Урядовий кур'єр. – 2019. – 23 листоп. – С. 6.
86. **Пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні = To the memory of the victims of Holodomor of 1932-1933 in Ukraine : фотоальбом** / гол. ред. І. Р. Юхновський, упоряд. Г. Й. Фурманчук. – Тернопіль : Лілея, 2009. – 132 с. : фото.

87. **Пароваткіна А.** Океан пам'яті, голоси любові / А. Пароваткіна // Дзеркало тижня. – 2019. – 7 верес. – С. 14.
88. **Пароваткіна А.** Правда, що перемагає смерть / А. Пароваткіна // Дзеркало тижня. – 2019. – 23 листоп. – С. 15.
89. **Пащенко В.** "ФСБ засекретила архіви КГБ до 2044 року" : розпов. гол. Укр. ін-ту нац. пам. В. В'ятровича / В. Пащенко // Урядовий кур'єр. – 2017. – 29 листоп. – С. 5.
90. **Петренко В.** Геноцид голодом на Вінниччині у 1932-1933 роках / В. Петренко // Пульсуючі джерела. – 2009. – 12 берез. – С.7. – Прод., поч. в №2,3,4 від 24 лют.2009р.
91. **Петренко В.** Геноцид голодом на Вінниччині у 1932-1933 роках / В. Петренко // Пульсуючі джерела. – 2009. – 24 берез. – С.7. – Зак., поч. в №2,3,4,5 2009 р.
92. **Петренко В.** Геноцид голодом на Вінниччині у 1932-1933 роках / В. Петренко // Пульсуючі джерела. – 2009. – 14 квіт. – С.7. – Прод., поч. в №2,3,4,5,6 2009 р.
93. **Петренко В.** Геноцид голодом на Вінниччині у 1932-1933 роках / В. Петренко // Пульсуючі джерела. – 2009. – 23 квіт. – С.7. – Зак., поч. в №2,3,4,5,6,7 2009 р.
94. **Подкур Р.** Злочин тоталітарного режиму / Р. Подкур // Українська культура. – 2008. – №11. – С.32-33.
95. **Пустіва В.** Зерно з голодного 1932 року / В. Пустіва // Вінницька газета. – 2018. – 30 листоп. – С. 7.
96. **Разанова Ю.** Зцілення через пам'ять / Ю. Разанова // Вінниччина. – 2018. – 28 листоп. – С. 8.
97. **Рева І.** Навіщо пам'ятати трагічне / І. Рева // Урядовий кур'єр. – 2019. – 23 листоп. – С. 4.
98. **Рева І.** Як Голодомор розвалив СРСР / І. Рева // Український тиждень. – 2015. – № 47. – С. 42-45.
99. **Решетняк Л.** Спогади майстра / Л. Решетняк // Берегиня. – 2008. – № 4. – С.43-54.
100. **Розсекречена пам'ять.** Голодомор 1932-1933 років в Україні в документах ГПУ-НКВД. – Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. – 604 с. : фото, іл.
101. **Самчук У. О.** Марія [Електронний ресурс] : повість / У. О. Самчук. — Електронні дані. – Київ : Знання, 2015. – (Серія "Скарби"). – Систем. вимоги: Acrobat Reader. – Режим доступу: http://10.0.2.150/docs/Hudogna_literatura/Ulas_Samchuk_Mariia.pdf.
102. **Самчук У. О.** Марія : повість / У. О. Самчук. – Київ : Знання, 2015. – 175 с. + Електронна копія. – (Серія "Скарби").

103. **Сергійчук В.** "Якщо забуду тебе, Єрусалиме...", або Як мільйони смертей не потрапили до статистики / В. Сергійчук // Дзеркало тижня. – 2015. – 28 лист. – С.15.
104. **Снайдер Т.** Кровавые земли: Европа между Гитлером и Сталиным / Т. Снайдер ; пер. с англ. Лукии Зурнаджи. – Київ : Дуліби, 2015. – 584 с. – (Мировой бестселлер).
105. **Сторожук Л.** "Печений буряк - то було свято..." / Л. Сторожук // Вінниччина. – 2020. – 16 груд. – С. 7.
106. **Сядристий М.** Ленінський план Голодомору / М. Сядристий ; бесіду вів А. Бережина // Українська культура і життя. – 2009. – 4-11 груд. – С.22-23.
107. **Тиліщак В.** Планове знищення / В. Тиліщак // Український тиждень. – 2017. – № 47. – С. 36-38.
108. **Ткачук П. І.** Суд совісти : [до 75-річчя Голодомору - 33] / П. І. Ткачук. – Вінниця : Данилюк В.Г., 2008. – 228 с.
109. **Трагедія голодомору на Вінниччині 1932-1933 рр.** : бібліографічний покажчик / уклад. О. Ніколаєць ; вступ. стаття В. Петренка ; Вінницька ОУНБ ім. К. А. Тимірязєва. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2003. – 80 с.
110. **Трохименко О.** Вогник пам'яті на підвіконні / О. Трохименко // Віче. – 2012. – № 21. – С. 57.
111. **Україна крізь віки** : в 15-ти томах. Т.11. Україна між двома війнами (1921-1939 рр.) / авт. С. В. Кульчицький. – Київ : Альтернатива, 1999. – 336 с. : іл.
112. **Український голокост. Свідчення тих, хто вижив. Вінницька область** // Берегиня. – 2008. – №1. – С.11-21.
113. **Уривалкін О.** Історія України в запитаннях та відповідях : посібник / О. Уривалкін. – Київ : Дакор : КНТ, 2008. – 460 с.
114. **Усач Т.** Голодомор 1932-33 років на Вінниччині (за матеріалами Немирівського району) / Т. Усач // Берегиня. – 2008. – №1. – С.4-10.
115. **Усна історія: теорія, метод, джерело** : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції 24-26 жовтня 2018 р. / відп. за вип. Г. М. Слотюк. – Вінниця : Балюк І.Б., 2018. – 148 с.
116. **Файзулін Я.** Україна у вогні минулого століття: постаті, факти, версії / Я. Файзулін, В. Гінда. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2015. – 351 с.
117. **Химка І.** Міти національної консолідації, Голодомор і Голокост: відповідь Романові Сербину / І. Химка // Критика. – 2012. – № 7-8. – С.30-34.
118. **Чорна книга України** : збірник документів, архівних матеріалів, листів, доповідей, статей, досліджень, есе / упоряд. Ф. Зубанич. – Київ : Просвіта, 1998. – 784 с.
119. **Чорний Ю.** "Ні корови, ні свині, тільки Сталін на стіні..." / Ю. Чорний // Вінниччина. – 2020. – 18 листоп. – С. 7.
120. **Чорний Ю.** "Розкрилася земля, і показалося пекло..." / Ю. Чорний // Вінниччина. – 2020. – 16 груд. – С. 7.

121. **Шпак В.** Хроніка антиукраїнського геноциду / В. Шпак // Урядовий кур'єр. – 2017. – 18 листоп. – С.10.
122. **Юрченко М.** Колоски доречніші за квіти / М. Юрченко // Урядовий кур'єр. – 2017. – 28 листоп. – С. 2.
123. **Яременко В.** Так хто ж здійснював геноцид українців? / В. Яременко // Персонал. – 2006. – №12. – С.6-9.

Підготували: завідувач інформаційно-бібліографічного відділу
Л. Карпуть, провідний бібліограф Т. Чорна.